

8 Streszczenie

Choroby układu oddechowego cieląt stanowią istotny problem zdrowotny występujący szczególnie w stadach bydła opasowego. Straty ekonomiczne wynikające z kosztów leczenia i profilaktyki, obniżonych przyrostów masy ciała zwierząt oraz upadków śmiertelnych, są wyższe niż łączne wydatki ponoszone na pozostałe choroby cieląt. Zachorowalność waha się w granicach od 65 do 80%, natomiast śmiertelność, w przypadku cieląt nieszczepionych osiąga wartość od 30 do 70%. W złożonej etiologii syndromu istotną rolę odgrywają czynniki wirusowe w PI-3, BRSV, BVD/MD, BHV-1, adeno-, reo-, entero-, mykoplazmy, oraz bakterie *M. haemolytica*, *Pasteurella sp.*, *Histophilus somni* czy *Corynebacterium pyogenes*. Kluczową rolę w rozwoju choroby przypisuje się kompleksowi czynników usposabiających: koncentracja dużej ilości zwierząt o zróżnicowanym poziomie odporności, stres wywołany transportem, nieodpowiednie warunki mikroklimatyczne oraz złe żywienie zwierząt. Zasadniczą rolę w etiopatogenezie syndromu odgrywają wirusy, które poprzez niszczenie komórek migawkowych nabłonka rzęskowego oraz osłabienie mechanizmów fagocytozy poprzedzają rozwój zmian patologicznych, wywołanych najczęściej przez bakterie. Całkowita eliminacja wirusów oddechowych, szczególnie wirusa BRSV w stadach bydła wydaje się niemożliwa. W wielu przypadkach stosowanie szczepionek komercyjnych nie przynosi oczekiwanych rezultatów, a niska efektywność immunologiczna tych preparatów w połączeniu z niewielkim zainteresowaniem przez hodowców bydła tego typu szczepieniami uniemożliwia całkowitą eliminację wirusa. Poza maksymalnym ograniczeniem czynników stresowych w tym poprawą warunków środowiska oraz żywienia zwierząt, zasadniczą rolę w programach profilaktyki odgrywają metody

